

בדידות המשורר העברי ועוד שלושה שירים

מתוך קובץ השירים שזכה בפרס ע"ש פסח מילין, 2013

אביב טלמור

בדידות המשורר העברי

פוגל מת, כנראה בשואה, אצל הנאצים.
לנסקי בטוח.
בטוח שמת. בטוח בשואה. בטוח אצל הנאצים.
אולי זה טוב יותר מאשר למות כמו אבידן.
זך ספר שאשר ברש ספר לו, או מישהו אחר
ברוידס, כנראה, יושב ראש אגדת הסופרים דאז, ש
כשפוגל הגיע לארץ בשנות השלושים
הוא הסתובב בתל-אביב רעב ללחם והתחנן לעבודה
וחפשו ולא מצאו, או שלא חפשו ולא התאמצו
ובסופו של דבר הוא עזב את פלשתינה וחזר לנודדיו.
זך אמר שאם הוא, פוגל, היה יודע מה מצפה לו שם, בארופה
כנראה שלא היה הולך. ואני אומר שכן היה הולך.
בכל מקרה היה בורח מפה.

פוגל ידע כבר אז, הרבה לפני אבידן
שמשורר בארץ הוא רק סטטיסט
עם טיפ קאסט של גויה, כפיל דהוי
וצל חור למרטשי הבשר הגדולים.

משורר צעיר, מה יש לו בחייו
הוא טרף לנבלות ולקרעי ימיו
וכל מה שחשב שיותר אחריו
ריק ומיתר כבר עכשו. הכל לשוא. הכל לשוא.

עד היום לא הוצאתי ספר שירה כי אין לי אבא

עד היום לא הוצאתי ספר שירה כי אין לי אבא ומעולם לא היה
מתוך וחוצץ ומסרסר ביני ובין העולם הסתום
שרק עכשו הוא מתגלה כבעל ניבים גדולים וטפריים חדים הקורעים את בשרי מעלי.
תחלה כתבתי פנימה אל תוך הדברים. כתבתי כי לא יכלתי שלא.
רציתי לשמע עוד קול בחדר המיתם. בחשתי בעסת שירה רותחת. שרדתי משיר לשיר
לא הנפתי אגרוף ולא תבעתי את עלבוני עד שטבעתי בחרוני
התעורר בי אז חוש המשורר. עבדתי במשוררות וירקתי דם
שורר ורץ אחרי הזנב של עצמי, שורר ורץ
סב במחשפים ארבעים שנה, יחף על אבני בהו
ושב זקוף ושלם, מסדיר נשימה ולואט באזני כל קורא:
אל פחד, תן לי יד ובוא אחרי, גרד אל מקום שאין בו צל
נקפץ, נצחק, נשתולל, עמק עמק בתוך החשכה.

עד היום לא הוצאתי ספר שירה כי אין לי אבא ומעולם לא היה
מי שילחש באזני רוני עולם. אבי האכזר
פניו רשת קמטים שחורים ומצוררים, כמחנה עופות נצים
איני עודר בחלקה, לא דש, לא נוטע בה ברושי נשמה ננסיים
לא חס, לא מלטף אבן חרוצת מלים
לא יודע מקום המצאה. הפכתי והפכתי בה, בשירה
כתבתי מתוך סכנה גדולה וסחיפי שירה רחפו בלבי
כשיבשתי את שפת הים במלים, עשיתי פו והרחבתי את גבולות רחם שפת אמי
נגסתי בכל מה שנכתב עד כה, חצבתי תוני דרך בשרה ועפלתי את הראוי למאכל
האמנתי בכחה לעשות מעשה בעולם.

עד היום לא הוצאתי ספר שירה כי אין לי אבא ומעולם לא היה
מי שינחני במעגלי צדק למען שמו הטוב. להיות משורר
זה לא דבר שאתה מקבל
זה דבר שאתה תובע, במפגיע
מהמקום הכי פגיע, אמר לי מאיר כשגררתי
רגל דרוסה לצד רגל גרוסה בלב המאפליה
ושמעתי רעש גדול. על מנה שחרה של מררה בניתי את חיי הפואטיים

חוֹשֵׁב וּמְקַצֵּר וְרוֹחֵק בְּגוֹף הַצּוֹעֵק וְדוֹרֵשׁ אֶת שְׁלוֹ. הֵייתִי מְגַבִּייה עֲצָמִי מֵעֵלָה
וּמוֹשֶׁה שִׁירָה מִן הַתְּהוֹם. שִׁירָה שְׁטוּפֶת דָּם צָרָה לִי רַפְאוֹת
עַד שֶׁלְקִיתִי בְּלִבִּי וְחִזְרֹתִי עַל כָּל הַרֹפְאִים לְהִתְרַפְּאוֹת
וּמִתַּחַת לְכָל עוֹד הֵייתִי מְכוּהָ שֶׁל אֵשׁ תָּמִיד
וּמֵעַל לְכָל שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ גְאוּלִּים וּמְשׁוֹרְרִים לְאֹטוֹ בְּאֲזֵנִי:
הוֹמְרוֹס, יִשְׁעִיָּה, אֶבְנֵי גְבִירוֹל, בִּיאֲלִיק, אֶצְ"ג, קִינַת אָבִי
פָקְדוֹ בְּכַבְיִי וְעָרְגִי, בָּאוּ וְעָשׂוּ בְּתוֹךְ דְּמַעוֹתַי כְּבִשְׁלָהֶם. הוּא שִׁירָה
טַל עֲמֻקִּיָּה וְאוֹרוֹת טְלִלְיָה רִנְנוּ בִּי וְרַפְאוּנִי בְּאֶרֶץ רַפְאִים
וְלֹא קִרְאתִיךָ יְיָ כְּשֶׁפָּרְקוּ בְּשָׂרִי בְּמַעַמְמָקִים אוֹ כְּחֻרְבָּה
וְלֹא שׁוֹעָה אֵלַיךְ נַפְשִׁי עֵמֶק עֵמֶק בְּתוֹךְ הַחֲשֻׁכָה
כִּי אֵין אֱלֹהִים נִקְדָּה
רַק שִׁירָה נִקְדָּה
רַק שִׁירָה נִקְדָּה

מסביב לאבי בשמונים יום

תַּחֲלָה נִגַּן אֶת הַתְּקֵלִיט שֶׁל ז'וֹרְז' מוֹסְטָקִי
הַתְּנַדְנָד עַל כֶּסֶא הַנְּדָנְדָה הַחֲדָשׁ, בְּבֵית הַחֲדָשׁ
מְבֹשֶׁם מִמְקַלְחַת, מְאֻפָּשֶׁר לִי לְנִצָּח בְּשֶׁח וְצוֹחֵק.
זֶה הָיָה אֵי אֶז כְּשֶׁכָּלְנוּ הָאֲמֵנוּ שֶׁהָעוֹלָם הוּא שְׁטוּחַ
וְאָבִי הוּא מְרֻכָּז הָעוֹלָם
וְקִצְוֹתָיו
וּמַעְקָיו
וְשֶׁלְעוֹלָם לֹא נִפְל. שִׁיטְתִּי אֶז
מִסְכִּיב לְאָבִי בְּשִׁמוֹנִים יוֹם כְּכֹכֵב צֶדֶק אוֹ יָרַח בּוֹל
בְּמַעְגְלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ הַטוֹב. כְּשֶׁהִתְעוֹרַרְתִּי
גְּלִיתִי שֶׁאָבִי אֵינוֹ אֶלָּא כֹכֵב בְּסִדְרַת טְלִנּוֹבְלָה
וְשֶׁאֵנִי צוֹפֶה בּוֹ יוֹמָם וְלַיְל: עוֹצֵר אֶת תְּנוּדַת הַכֶּסֶא
מַעֲמִיס עַל גְּבוֹ אֶת עֲבוֹתוֹתָיו
וְיוֹצֵא.

אַחַר כֵּן אָמִי הִתְאַבְּדָה וְנִגְנְנוּ פֶס קוֹל שֶׁל סֶרַט טוֹרְקִי.
לוֹבְשׁוֹת הַשְּׁחָרִים נִקְרוּ בְּכַבְדָּה וְנִתְּנוּ קוֹלָן בְּשִׁיר. אֶז
עוֹד לֹא הִבְנַתִּי מְרֹאָה אָבִי מִתְּגַנֵּב בְּלִילָה, מְאֻחֹרֵי גְבָה, בְּשֶׁקֶט
מִתְעַקֵּשׁ שְׁלֹא לְהִבִּיט לְאַחֹר, אֶל הַבֵּית הָעוֹלָה בְּאֵשׁ.

THE UNION PACIFIC או: ככה כבשה אמי את השממה

המפה של חיי היתה
להזרק ממקום למקום
להתקע בקירות, להגמר לאט
בתני הדרך של היוניון פסיפיק.
אני הייתי מצבור הפחם ברכבת הנדודים
של אמי: נהגת קטר, כובע קסקט.
בזרועות חשופות ושריריות
אספה אמי רגל ועוד יד
וזרקה לתוך הבערה המשקשקת
משכה בחוט הארבה
והשמיעה את שריקתה המדהדת.

ככה כבשה אמי את השממה, טסה
בין הרים ובין סלעים
מחוף לחוף, חסרת מנוחה
ומכרחה והמשיכה בשלה:
כבוד, תריסריון.
[היא לא חסכה מעצמה כלום.]

האינדיאנים זנכו בנו בחמה
למרות שידעו שזה הסוף
ושאנחנו נקח אותם כמו כלום.
אמי ירתה בהם בטרוף עם רובה הציד שלה:
וינצי'סטר דו קני מ'קסר, עם קת משנהב.
הסאונד היה נורא
דהרות המסטנגים ולחישות החצים
סדקו באזני ולא יכולתי לסתם את האזנים באצבעות, פי הידים. הידים.

כשזרקה אמי את הלב
עצרה הרפכת מלכת
כשכור על עברי פי תהום

רַד עֲלֵה עֲלֵה וְרַד
וּנְפֹלָה.
אָמִי, עֲפֹה הַחוּצָה דְרֹךְ הַחֲלוֹן
עֲשֵׂתָה פְּלִיק פְּלִק לְאַחֹר
עִם חֲצִי בֶרֶג
וּנְחָתָה עַל רִגְלֶיהָ כְּמוֹ חֲתוּל
סוּחָטֶת קְרִיאוֹת הַתְּפִעֵלוֹת גַּם מֵאַחֲרוֹן הָאוֹהֲדִים
וְאִף אֶחָד כְּבָר לֹא זָכַר בְּשִׁלְבֵי הַזֶּה אֶת הַדָּם עַל הַיָּדִים.
אֲנִי, הַתְּאַיֶּדְתִּי כְּפַחְמָן דּוּ חִמְצָנִי.
הַרְכַּבְתָּ, הַתְּנַפְּצָה אֶל הַסֵּלְעִים.

הִיָּה רִגַע אֶחָד, שְׁבוּ
כְּלָנוּ עוֹד קוֹיֵנוּ לְטוֹב
וְחִכִּינוּ.
אֲבָל מִיֵּטִי מְאוֹס לֹא תִפֹּס אוֹתָהּ בְּאוֹיֵר
וְלֹא הַנִּיחָה עַל קַרְקַע מוּצָקָה, וְאָמִי
שְׁלֹא כְּמוֹ בְּגִרְסָא הַקּוֹדֶמֶת
צְנַחָה כְּמוֹ שֶׁקֶ תְּפוּחֵי אֲדָמָה
וּנְמַרְחָה עַל קַרְקַעִית הַקְּנִיּוֹן
וּפְעֵרָה מִכְתֵּשׁ בְּצַלְמָה
וְהַמְכַתֵּשׁ, הִיָּה לְכֹאֵר
וְהַבְּאֵר, לְמַעַיִן מִפְּכָה
וְסָבִיב הַמַּעַיִן הַתְּפִתְחָה עֵירַת כּוֹרִים
וְשִׁגְשֻׁגָה וּמְחַפְּשֵׁי זֶהָב כְּנוּ כֹּה אֶת תְּקוּנָתָם
וְאֶת מַחֲזוֹת יְלִדוֹתֵי הַשְּׁנֵיָה.